

Verksamhetsplan Starrängens förskolor

Inledning

Enheten består av åtta förskolor :

Läkarvillans förskola , Fiskartorpsvägen 11. 2 avdelningar
Montessoriförskolan Fontänen, Starrängsringen 57. 2 avdelningar
Förskolan Tinge-Ling, Starrängsringen 57. 2 avdelningar
Förskolan Liten blir Stor, Starrängsringen 1. 2 avdelningar
Förskolan Skatan, Armfeltsgatan 8-12. 3 avdelningar
Förskolan Lilla O, Olaus Petrigatan 6. 2 avdelningar
Förskolan Olaus Petri, Olaus Petrigatan 11. 2 avdelningar
Förskolan Oceanen, Erik Dahlbergsgatan 59-63. 3 avdelningar

Resultatenheten består av 1 förskolechef samt två biträdande förskolechefer. Fem av förskolorna har arbetsplatsansvariga förskollärare som utifrån en arbetsbeskrivning ansvarar för det operativa arbetet på förskolorna. Varje arbetsplatsansvarig ingår i en ledningsgrupp som träffas en gång/månad. Arbetsplatsträffar varje månad.

Olika samrådsgrupper finns inom enheten: It-grupp, jämställdhetsgrupp, kulturgrupp, samverkansgrupp.

Vårt uppdrag är att inom givna ramar erbjuda och bedriva förskoleverksamhet för barn i ålder 1-5 år.

I vårt uppdrag ingår att följa de nationella styrdokumenterna i form av skollag, läroplan Lpfö-98 samt Östermalms Stadsdelsförvaltnings generella åtagande. Förskolan ska fungera som ett komplement till hemmet och genom pedagogisk gruppgemenskap bidra till goda uppväxtvillkor för varje enskilt barn. Verksamheten ska planeras, dokumenteras, utvärderas i förhållande till sina mål. Genom pedagogisk dokumentation synliggörs arbetet och lärandet i förskolan. Vår vision är att förskoletiden hos oss ska ge barnet stora möjligheter till utveckling och lärande. Våra verksamheter ska kännetecknas av kvalitet, engagemang, kunskap och respekt.

Varje barn som lämnar våra förskolor för att gå vidare i livet ska göra det som trygga och självständiga individer med ett gott självförtroende och många kunskaper. Den grund vi lagt de första fem åren ska leda till att barnet som vuxen kan fungera i ett samhälle, tycka att varje individ är viktig, kunna se värdet i olikhet samt kunna samarbeta.

Utvecklingsområden

Målstyrning: Kompetensutveckling som i högre utsträckning är kopplade till våra mål. Högre andel utbildade förskollärare. Pedagogiska samtal med reflektioner

om mål, dokumentation och utvärdering

Normer och värden / Bemötande och relationer:Handledning - Vi har teorierna men saknar ibland mod och förmåga att omsätta dem i vardagen. Samtal om tillämpningar av värdefrågor kan bli "laddade". Här krävs samtalsstöd.

Utveckling och lärande: En medveten och gemensam syn på kunskap och lärande hos pedagogerna. Mer drama, mer matte (utforska och experimentera)

Barns inflytande: Finna fler former - intervjuer-observationer- samtal-där barn får göra sina röster hörda.

Samverkan med förskoleklassen: Finna forum att genomföra pedagogiska diskussioner förskola-skola.

Bjuda in skolan till förskolan.

Yttre och inre miljö: Bedriva mer "pedagogisk verksamhet" ute.

Omvärld-möjligheter och hot

Förskollärarkyrket utarmas-få söker sig till förskolan.

Arbetsplanen

Varje förskola har under 2007 arbetat fram en egen arbetsplan. Utgångspunkten för målformuleringarna har varit rubrikerna i förskolans läroplan.

Genom diskussioner på arbetsplatsträffar, planeringsdagar, dagliga samtal har pedagogerna enats om mål, arbetsätt för repektive förskola. En referensgrupp har skrivit och lämnat ut skrivningarna på "remiss" till pedagogerna som lämnat synpunkter på materialet.

KF:s INRIKTNINGSMÅL I:

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hållbar livsmiljö.

ÅTAGANDE:

Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska präglade förskolans verksamhet.

En medvetenhet om att vårda vår natur.

Spara på el /energi.

Arbetsätt

De förskolor som har miljöskåp sorterar i dessa. Övriga använder sig av lokala sopstationer. Vi gör barnen uppmärksamma på syftet med källsortering och hur material återvinns.

En viktig aktivitet är att vistas med barn i skog och natur. Vid dessa tillfällen ges möjlighet att förmedla budskapet att vårda vår natur.

Vi släcker lampor när vi inte vistas i rummet samt byter ut våra lampor till energilampor. Fylla våra tvättmaskiner maximalt

Uppföljning

Vid intervjuer /samtal med barn ta del av och dokumentera deras tankar om vår natur.

Jämföra elförbrukning 2007 med 2008.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska tillgängliggöra kulturaktiviteter för barn i förskoleåldern	2008-01-01	2008-12-31

NÄMNDMÅL:

Alla nämndens verksamheter/boenden ska erbjuda minst två kulturaktiviteter per år.

ÅTAGANDE:

kulturaktivitet för barn

Vi åtar oss att alla barn i Starrängens förskolor ska få vara med om minst två externa kulturaktiviteter under 2008

Arbetsätt

Utifrån de tema /projekt som vi bedriver på förskolan kopplas dessa till lämpliga studiebesök / kulturaktiviteter.

Förskolorna besöker teater, bibliotek, museer, konsert, utställningar.

Uppföljning

Dokumentation på att alla barn deltagit vid minst två kulturaktiviteter

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga	2008-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska planera för att staden upprätthåller barnomsorgsgarantin	2008-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Förskolans arbete med att tidigt uppmärksamma barns problem ska förbättras.

Indikator	Årsmål	Periodicitet
Andel förskolor som har dokumenterade rutiner för samarbetet med sin samarbetskola.	100%	Tertial
Andel förskolor som har rutiner för samarbete mellan förskolans personal och socialtjänstens personal.	100%	Tertial
Andel förskolor som har upprättat en handlingsplan för arbetet med barn med annat modersmål.	100%	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Övergången förskola-skola ska innefatta dokumentation om vad förskolan har arbetat med och barnens lärande	2004-10-04	2008-12-31
Förskolan ska upprätta en handlingsplan för arbetet med barn med annat modersmål än svenska	2008-01-01	2008-12-31
Förskolan ska anpassa den lokala samverkansstrategin mellan socialtjänsten och de kommunala förskolorna till egna förhållanden och ta fram egna rutiner.	2007-01-01	2008-12-31

ÅTAGANDE:

Samverkan mellan förskola och skola

Vårt mål är att ge förutsättningar för en smidig övergång från förskola till skola.

Barn i behov av särskild stöd ska vara extra förberedda inför skolstart.

Arbetsätt

Vi använder oss av handlingsplanen som FÖSK-gruppen arbetat fram. Detta dokument beskriver månadsvis hur aktiviteter ska genomföras för att lägga en god grund för övergång förskola /skola.

Uppföljning

Vi har uppföljning och utvärdering med våra samarbetskolor.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att samverka med socialtjänsten

Vår samverkan med socialtjänsten säkerställer att barn i farozonen får den hjälp de behöver.

Arbetsätt

Att mötas prestigelöst i samtal kring angelägna frågor ger goda möjligheter till samsyn.

Personalen möts regelbundet på flera nivåer för kunskapsutbyte, konsultation och för att tillsammans utveckla metoder för att komma tillrätta med olika problematik.

Uppföljning

Förskolans och socialtjänstens personal gör en gemensam utvärdering av varje ärende.

ÅTAGANDE:

Förskolan åtar sig att ge alla barn goda förutsättningar att stärka sin språkutveckling.

Alla barn i förskolan ska ges goda möjligheter att utveckla sitt språk. Förskolornas arbete ska sträva efter att lägga grunden för flerspråkighet för barn med annat modersmål än svenska.

Arbetsätt

Förskolan ger barnen möjlighet till ett rikt språk genom rim, ramsor, sång och musik, rytmer och rörelse, sagor och berättelser samt genom samtal i olika former.

Vi stimulerar barns språkutveckling individuellt och i grupp. Det är en pågående process som löper som en röd tråd genom såväl rutinuppgifter som planerad verksamhet.

För barn med annat modersmål än svenska erbjuds modersmålsundervisning.

Uppföljning

Observation, utvärdering, handlingsplan, föräldrasamtal.

Alla barns språkutveckling ska följas upp och dokumenteras.

NÄMNDMÅL:

Föräldrarnas upplevelse av kvaliteten i förskolans verksamhet ska bli bättre.

Indikator	Årsmål	Periodicitet
Andel förskolor som har rutiner för hur föräldrar får information om förskolans innehåll, arbetsätt, normer och värderingar samt om planering och genomförande av verksamheten.	100%	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolan ska arbeta aktivt för att uppnå ett bättre resultat i brukarundersökningen 2008.	2008-01-01	2008-12-31
Förskolan tar fram rutiner för hur föräldrarna ges möjlighet att på ett organiserat sätt ta del av och framföra åsikter om förskolans kvalitetsarbete.	2005-01-01	2008-12-31

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att ha en god kommunikation med föräldrar och vara lyhörda för deras önskemål.

Vårt arbete på förskolan sker i nära samarbete med föräldrarna. Vi vill ge föräldrarna möjlighet till inblick i barnens vardag och skapa förutsättningar för ett aktivt föräldrainflytande.

Arbetsätt

Förskolan ansvarar för att föräldrarna får en god introduktion i förskolan. Genom daglig kommunikation, utvecklingssamtal, olika typer av föräldrasamkväm, anslagna styrdokument får föräldrarna inblick i förskolans verksamhet.

Uppföljning

Föräldraråd och brukarenkäter

NÄMNDMÅL:

Förskolans kvalitetsuppföljning ska förbättras.

Indikator	Årsmål	Periodicitet
Andel förskolor som analyserar och utvärderar sin pedagogiska dokumentation som en grund för utveckling inför fortsatt planering av verksamheten.	100%	Tertial
Andel förskolor som gör kvalitetsbedömningar regelbundet som ett led i den kontinuerliga uppföljningen	100%	Tertial
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En gemensam mall för utvärdering ska användas.	2007-09-01	2008-12-31
Förskolan ska arbeta med och utgå från kvalitetsmätt och metoder för utvärdering av förskolans pedagogiska arbete.	2008-01-01	2008-12-31

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att dokumentera barnens vardag.

För att visa på utveckling och lärande, upplevelser individuellt och i grupp dokumenterar vi det i skrift och bild.

Arbetsätt

Barnens dokumentationer sätter vi upp väl synliga för barn och vuxna.

Uppföljning

Dokumentationerna ger möjlighet till möten mellan barn pedagoger och föräldrar. Ger möjlighet till analys av barnens utveckling och lärande.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att använda ett bedömningsunderlag för kvalitetsutvärdering.

Bedömningsunderlaget är ett självvärderande material som är indelade i 7 prioriterade målområden som ingår i Stockholms stads kvalitetsredovisning. Målet är att förskolorna ökar medvetenheten om de egna verksamheterna och vilka möjligheter det finns att gemensamt förbättra dem.

Arbetsätt
Att vid planeringsdagar, arbetsplatsträffar, planerings/ utvärderingstillfällen arbeta med materialet.

Uppföljning
Konstatera våra starka/svaga sidor och utvecklingsområden.

NÄMNDMÅL:
Kvaliteten i förskolans verksamhet ska säkras och utvecklas.

ÅTAGANDE:
Förskolans kvalitet ska säkras och utvecklas

Vi ska kunna erbjuda barn och föräldrar en förskola som har god pedagogisk verksamhet där barngruppernas storlek stämmer väl överens med innehållet.

Arbetsätt
Genom välutbildade engagerade pedagoger med hög kompetens ska vi säkra verksamhetens pedagogiska innehåll.

Uppföljning
Brukarenkäter, egna självvärderande bedömningsunderlag.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
I samarbete med brand- och räddningsnämnden kontinuerligt genomföra informationsinsatser och förebyggande åtgärder för att förbättra brandskyddet för identifierade riskgrupper	2008-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:
De som kommer i kontakt med stadsdelsförvaltningen ska bemötas på ett bra sätt.

ÅTAGANDE:
De som kommer i kontakt med våra förskolor ska bemötas på ett korrekt sätt.

Vi lyssnar och tar tillvara på brukarnas synpunkter och ideer och försöker att i möjligaste mån realisera dem.

Arbetsätt
Vi bemöter varje individ liten som stor med respekt. Vi tar initiativ till olika former av samtal och dialog.

Uppföljning
Dagliga samtal då eventuella synpunkter kan tas tillvara. Föräldramöten.
Brukarundersökningar .

NÄMNDMÅL:

Det ska vara lätt att komma i kontakt med stadsdelsförvaltningens verksamheter.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att vara lättillgängliga

Vi har en organisation som möjliggör en öppenhet för kontakt.

Arbetsätt

Personliga möten, mobiltelefon/telefon med telefonsvarare, mailadress, och via brevpост.

Uppföljning

Brukarenkät, personliga möten.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

NÄMNDMÅL:

Den totala sjukfrånvaron, omräknat till heltidsanställningar, ska minska 2008 jämfört med 2007.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I dialog med personalenheten aktivt samarbeta med företagshälsovård, försäkringskassa, fackliga organisationer och andra intressenter.	2008-01-01	2008-12-31
Arbeta med förebyggande insatser, tidigt ingripande och aktiv kontakt vid nya sjukfall.	2008-01-01	2008-12-31

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att vara en attraktiv arbetsplats.

Vi strävar efter att skapa goda arbetsmiljöer såväl fysiskt som psykiskt.

Arbetsätt

Introduktion av nyanställda medarbetare utifrån checklista. Stadsdelen erhåller friskvårdssubventioner. Vi erbjuder arbetskläder och subventionerade måltider.

Vid lång sjukfrånvaro håller vi kontinuerlig kontakt med den anställda och upprättar en individuell rehabiliteringsplan.

Vid hög korttidsfrånvaro upprättas en kontakt för att komma tillrätta med orsaken och eventuellt utläsa om den har med arbetsmiljön att göra.

Sjukanmälan skall alltid ske via en personlig kontakt.

Vi uppmuntrar alla medarbetare att delta i friskvårdsinsatser.

Uppföljning

En stående punkt på dagordningen vid arbetsplatsträffar där vi inventerar trivsel/arbetsbelastning.

Arbetsmiljöenkät.
Samarbete med företagshälsovården. Statistik.

Övriga nämndmål med åtaganden

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att skapa en miljö som präglas av demokratiska värderingar, öppenhet, glädje och solidaritet.

Vi värnar om ett förhållningssätt där pedagogerna är goda förebilder. Vid olika möten diskutera värdegrundsfrågor.

Vi planerar så att alla barn får ingå i en grupp och hitta vänner för socialt samspel.

Arbetsätt

Vi visar barnen på olikheter - att vi har olika behov, att vi kan och tycker olika.

Pedagogerna uppmuntrar barnen att diskutera tillsammans när de tycker olika och ser till att inte samma barn styr och bestämmer utan att alla ska ha möjlighet till medbestämmande.

Uppföljning

Självutvärdering. Diskussioner och reflektioner.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att erbjuda en verksamhet som är stimulerande och utmanar barnens utveckling och lärande.

Förskolorna använder många olika uttrycksformer språk, bild, sång, musik, drama, rytmik för att utmana barnens utveckling.

Arbetsätt

Utifrån barnens intressen och färdigheter uppmuntrar vi ett forskande och undersökande arbetsätt. Klimatet ska vara tillåtande så att barnen vill och vågar uttrycka sina känslor, tankar och åsikter.

Vi delar barnen i mindre grupper för att skapa en lugnare miljö som möjliggör att ta del av varandras tankar och ideer.

Vi ger leken tid och rum och uppmuntrar den fria spontana leken.

Uppföljning

Samtal med barn /föräldrar/kollegor.

Utvärdering av dokumentationer, pärmar, portfolio. Barnintervjuer.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att barnens intressen och önskemål ligger till grund vid planering av vår verksamhet.

Vi konstaterar barnens grupsammansättning och är lyhörda inför deras "lekbehov"

Arbetssätt

Vi skapar en inspirerande och variationsrik miljö för att ge barnen valmöjligheter. Vi vägleder barnen att utveckla sin förmåga att ta ansvar för sina handlingar.

Vi utmanar barnen att utvecklas så att de kan förstå och handla efter demokratiska principer.

Uppföljning

Vi gör utvärderingar tillsammans med barnen och tar tillvara deras synpunkter i det framtida arbetet.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att vårt arbete på förskolan sker i nära samarbete med hemmet.

Vi vill ge föräldrarna möjlighet till inblick i barnens vardag och skapa förutsättningar för ett aktivt föräldrainflytande.

Arbetssätt

I samband med att barnen börjar på förskolan inbjuds föräldrarna till ett informationsmöte där vi presenterar förskolan och ger föräldrar möjlighet att ställa frågor till pedagogerna. Under inskolningen ges föräldrarna tillfälle att berätta om sina förväntningar på barnets förskoletid. Efter inskolningen sker ett utvärderingssamtal med föräldrarna. Stor vikt lägges vid den dagliga kontakten med barnens föräldrar då man redogör för vardagliga händelser. Vi gör verksamheten synlig för föräldrarna både i form av information, dokumentation och daglig dialog. Våra styrdokument finns anslagna på anslagstavlor. Varje år bjuder vi in till föräldramöten, Luciafirande, föräldracafe och en avslutningsfest.

Uppföljning

Olika former av samtal, efter inskolningssamtal, föräldrasamtal, enkäter.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss ett samarbete med vår samarbetsskola.

Vi arbetar för ett gott samarbete med skolan för möjliggöra en välplanerad övergång förskola-skola.

Arbetssätt

Vi följer den gemensamma handlingsplanen förskola-skola (FÖSK) Här beskrivs vilka aktiviteter som ska ske under året.

Här anges även vem som är ansvarig för att aktiviteten genomförs.

Uppföljning

Vid förskolans utvärdering delges tankar och erfarenheter kring årets överlämnande av skolbarnen.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

**KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
Budgeten ska vara i balans**

**NÄMNDMÅL:
Nämndens budget ska vara i balans och prognossäkerheten ska vara hög.**

**ÅTAGANDE:
Vi åtar oss att ha kontroll över vår ekonomi**

Förskolans budget bygger på antalet inskrivna barn. Två gånger per år mars respektive september är mätdatum.

Arbetsätt

Åskådliggöra enhetens budget vid årets början samt ge fortlöpande information vid ledningsgruppsmöten.

Påvisa resultat av intäkter och utgifter vid mättillfällen.

Föra diskussion med medarbetare om eventuella åtgärder för att få budget i balans

Uppföljning

Genom de ekonomiska månadsrapporterna.

Dialog med ekonomichef

**KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna**

**NÄMNDMÅL:
De administrativa kostnaderna ska fortsätta att vara låga och helst minska ytterligare.**

**ÅTAGANDE:
Vi åtar oss att ha en effektiv administration.**

Fördela administrativa arbetsuppgifter på ett strukturerat sätt.

Arbetsätt

Genom att ha en tydlig organisation med definierade arbetsuppgifter.

Ta tillvara den kunskap och kompetens som finns hos ledningspersonalen på förskolorna.

Uppföljning

Regelbundna utvärderingar och analyser.

Budget 2008

Övriga frågor

Bilagor

Kvalitetsgaranti

Likabehandlingsplan

Kvalitetsgarantier för Starrängens förskolor

Förskoleenheten omfattas av åtta kommunala förskolor

Förskolan Liten blir stor	Starrängsringen 1
Förskolan Tinge-Ling	Starrängsringen 53
Montessoriförskolan Fontänen	Starrängsringen 57
Förskolan Skatan	Armfeltsgatan 8
Förskolan Läkarvillan	Fiskartorpsvägen 11
Förskolan Lilla o	Olaus Petrigatan 6
Förskolan Oceanen	Erik Dahlbergsgatan 63
Förskolan Olaus Petri	Olaus Petrigatan 11

Förskolornas uppdrag är att inom givna ramar erbjuda och bedriva förskoleverksamhet för barn i ålder 1-5 år

Förskoletiden hos oss ska ge barnet stora möjligheter till utveckling och lärande. Våra verksamheter ska kännetecknas av kvalitet, engagemang, kunskap och respekt. Varje barn som lämnar våra förskolor för att gå vidare i livet ska göra det som trygga och självständiga individer med ett gott självförtroende och många kunskaper.

Den grund vi ger de första fem åren ska leda till att barnet som vuxen kan fungera i ett samhälle, tycka att varje individ är viktig, kunna se värdet i olikheter samt kunna samarbeta.

ÅTAGANDE

Vi åtar oss att ta tillvara och synliggöra barns lärande

Hur gör vi:

- Vi tar tillvara barnets egen förmåga och dess funderingar
- Vi erbjuder en stimulerande miljö som väcker barnets lust, nyfikenhet och kreativitet.
- Vi besöker kulturaktivitet vid minst 2 tillfällen per år
- Vi dokumenterar barnets lek, utveckling och lärande

- Vi planerar in tid för fri lek – vi ser den fria leken som viktig för allt lärande och samspel med andra. Den fria leken stimulerar och utvecklar barnets fantasi, empati och självbehärskning. Här tränas normer och regler
- Vi skapar medvetet mötesstunder i form av samling, måltid, smågrupper för att kunna möta det enskilda barnets behov
- Vi gör utflykter till skog/grönområden vilket stimulerar barnets lust och känsla för naturen

ÅTAGANDE

Vi åtar oss att ha en god kommunikation med föräldrar och vara lyhörda för deras önskemål

Hur gör vi:

- Vi försöker ha en daglig kommunikation vid lämning/hämtning av barnet
- Vi informerar kontinuerligt om vår verksamhet genom hemsidor, vecko/månadsbrev, mailkontakt
- Vi erbjuder utvecklingssamtal 2 gånger/år. Våra samtal baseras på att vi dokumenterar och reflekterar utifrån barnets vardag
- Vi organiserar fler samtal föräldrar/förskola om behov finns

ÅTAGANDE

Vi åtar oss att erbjuda en trygg miljö såväl socialt som säkerhetsmässigt

Hur gör vi:

- Vi har fasta rutiner på förskolan
- Vi vuxna är tydliga förebilder vad gäller normer och gränssättning
- Vi vuxna är tydliga i tal och kroppsspråk
- Vi vuxna uppmärksammar och agerar om barn kränker varandra
- Vi lär barnet vad nej- stopp- sluta betyder
- Vi har ur säkerhetssynpunkt översyn 1 gång/år av den inre och yttre miljön genom skyddsronde/brandskyddsronde/barnskyddsronde
- Vi dokumenterar och rapporterar tillbud och skador

ÅTAGANDE

Vi åtar oss att ge goda förutsättningar vid övergång förskola/skola

Hur gör vi:

- Vi har en utvald samarbetskola
- Vi har en handlingsplan för samverkan
- Vi har uppföljning och utvärdering med våra samarbetskolor

ÅTAGANDE

Barn i behov av särskilt stöd ska mötas utifrån sina behov och stöttas i sin utveckling

Hur gör vi:

- Vi samarbetar med föräldrar och extern stödpersonal
- Vi skriver en handlingsplan för varje barn där vi anger mål och arbetssätt
- Vi utvärderar handlingsplanen vid varje termins slut. Utvärderingen ligger till grund för planering av vidare insatser

RÄTTELSE / KOMPENSATION

När vi får in klagomål eller synpunkter på vår verksamhet är målet att bemöta och eventuellt lösa dem omgående.

Finns inte utrymme för det tar vi upp frågan på närmaste möte.

Tycker ni inte att vi uppfyller våra åtaganden ser vi över våra rutiner för att kunna besluta om rätt åtgärd.

KLAGOMÅL / SYNPUNKTER

Vår ambition är att ha en hög kvalitet på vår verksamhet. Klagomål och synpunkter ger oss möjlighet att lösa problem eller missförstånd som är förknippade med klagomålet. Därför är era synpunkter mycket viktiga för oss.

Om ni har synpunkter på verksamheten, eller anser att vi inte lever upp till våra åtaganden vill vi gärna att ni hör av er så vi får möjlighet att förbättra oss.

Ni kan vända er till pedagog på avdelningen, biträdande förskolechef eller till förskolechef.

Vår ledning och våra politiker får regelbunden information om klagomål som inkommit.

VILL DU VETA MER?

Tveka inte att ta kontakt med oss:

Förskolan Liten blir stor	Starrängsringen 1	08/6643108
Förskolan Tinge-Ling	Starrängsringen 53	
08/6641740		
Montessoriförskolan Fontänen	Starrängsringen 57	08/6647348
Förskolan Läkarvillan	Fiskartorpsvägen 11	
08/104233		
Förskolan Skatan	Armfeltsgatan 11	
08/6647132		
Förskolan Oceanen	Erik Dahlbergsgatan 59	08/50810887
Förskolan Lilla o	Olaus Petrigatan 6	
08/50810591		
Förskolan Olaus Petri	Olaus Petrigatan 11	
08/6643425		

STOCKHOLM

ELISABETH ELGSTEDT
FÖRSKOLECHEF

MATS CLAESSION
TF. AVDELNINGSCHEF BARN OCH
UNGDOM

ANNE-CHRISTINE JONASSON
BITRÄDANDE FÖRSKOLECHEF

KERSTIN KANDELL
BITRÄDANDE FÖRSKOLECHEF

STARRÄNGENS FÖRSKOLOR
STARRÄNGSRINGEN 1
TELEFON: 08/50810868 076/1210868
TELEFAX: 08/50810868
E-post: elisabeth.elgstedt@ostermalm.stockholm.se

ÖSTERMALMS STADSDELSFÖRVALTNING
KARLAVÄGEN 104
TELEFON: 08/50810000

Denna garanti godkändes av Östermalms Stadsdelsförvaltning

Förskolorna i Starrängens enhet

LIKA BEHANDLING

Tankar och metoder från Starrängens enhet för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling på våra förskolor

"Liten blir stor" Starrängsringen 1

"Läkarvillan" Fiskartorpsvägen 15

"Fontänen" Starrängsringen 57

"Tingeling" Starrängsringen 53

"Skatan" Armfeltsgatan 8-12

"Lilla o" Olaus Petrigatan 6

"Olaus Petri" Olaus Petrigatan 11

"Oceanen" Erik Dahlbergsgatan 59-63

Starrängens förskolor

En ny lag trädde i kraft 1 april 2006 - Likabehandlingslagen – *"Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn."*

På våra förskolor åtar vi oss att sträva mot ett klimat som präglas av omsorg och engagemang och där de vuxna är tydliga auktoriteter som sätter klara gränser och som agerar om något händer.

Alla barn har rätt att känna sig trygga i sin förskola. Till oss kommer barn med olika erfarenheter och upplevelser. I samspelet med andra barn tar de med sig hela sitt känsleregister. I samvaro med andra lär sig barnen att läsa av andras koder, anpassa sitt beteende, bemästra nya situationer och möta nederlag.

Vi pedagoger hjälper barnen att utveckla olika uttryckssätt.

Som pedagog måste man se barnets värld att den både är ond och god och att ställa oss frågor om vårt eget ansvar för barns lärande om respekt för den egna och andras integritet.

Att bemötas med respekt och tolerans gör att barn utvecklar en positiv förväntan på samspel och därmed utvecklar en positiv självbild och en ökad självkänsla.

Klimatet för samvaro är alltid vuxnas ansvar och att hjälpa barnen att utveckla en god samvarokompetens under demokratiska former.

Samvarokompetens handlar om att kunna fungera i grupp att balansera mellan hänsyn till sig själv och sina behov och hänsyn till andra människor och deras behov.

För att få syn på och ta tempen på samspeklumatet gör vi observationer och reflekterar kring egna värderingar och förhållningssätt till varandra och barnen.

Terminsvis utvärderar och omvärderar vi vårt arbetssätt.

Föräldrar ska göras delaktiga om våra mål och metoder och dessa ska visualiseras så att barn, föräldrar och personal kan mötas i en öppen dialog.

Om en kränkning ändå förekommer.

- Personal tar genast upp det i samtal med berörda barn och informerar föräldrar.
- Om kränkning inte upphör kallar vi till ett möte med berörda föräldrar och skriver en handlingsplan.
- Förskolechef underrättas.
- Förskolechef följer upp och utvärderar med berörda.

Förskolornas metoder:

Avdelningarna har att diskutera och arbeta fram:

Metoder och rutiner för att förebygga och kartlägga eventuella kränkningar

Hur kan barnen vara med och hitta egna lösningar på problem

Vilka överenskommelser med barnen kan göras om "hur en bra kompis ska vara".

Förslag till diskussionsfrågor på APT:

Hur kan man hjälpa barn att lära sig tycka om och uppskatta barn som inte är som de själva.

Vad gör/inte gör vi pedagoger som påverkar samspeklumatet.

Myten - om harmoni istället för att söka barnperspektiv - barns värld är både ond och god.

Att tänka sig glad igen – hur möter vi ledsna, arga, aggressiva beteenden – finns det utrymme för barn att få vara för sig själva med sina känslor.

Likabehandlingsarbetet på "Liten blir stor"

Barn som känner sig trygga i sig själva och i sin omgivning utvecklar respektfulla och tillitsfulla relationer.

Så här arbetar vi för att nå målen:

- En förutsättning är att arbetslagen samspelar med varandra och är goda förebilder.
- Vi strävar efter att barnens samvaro präglas av glädje och gemenskap för att bygga upp ett positivt gruppklimat där var och en känner sig sedd t.ex gruppstärkande aktiviteter.
- Vi vuxna går in vid konflikter och kränkande beteenden för att ge barnen redskap för hur man löser konflikter t.ex turas om att ha en leksak eller hämta en till, göra om leken så att den passar alla eller fråga barnen efter egna förslag på lösningar.

- Vi förmedlar att alla har rätt till sina egna känslor t.ex att vara arg men att man inte har rätt att slåss eller bitas.
- Ger rätt till eget utrymme, man kan vilja vara ifred ibland eller säga nej till att vara med i andras lekar, vi vuxna går in och förtydligar barnets NEJ när det behövs.
- Vi arbetar med att göra dem uppmärksamma på andars känslor och kroppsspråk och arbetar med olika metoder för att träna upp förmågor att lyssna på varandra.
- Vi gör observationer där barnen leker några i taget för att se vilka beteenden vi behöver arbeta med t.ex kränkande beteenden, svårigheter i samspel som att ge varandra utrymme och utveckla lekar.
- Vi observerar även varandras beteenden när det gäller genus.
- I samlingar har vi vid behov dramatiserat en konflikt och prata om hur man är en bra kompis
- Vi väljer böcker och sagor som passar in i våra strävanden
- Vi har märkt att genom att arbeta med bilder på barnen kan vi förstärka positiva beteenden. Barnen har blivit viktiga för varandra och låter sig tröstas och uppmuntras av andra barn istället för att bara vända sig till vuxna.

Eftersom detta ämne är under ständig utveckling är det något vi behöver uppdatera med jämna mellanrum. Vi behöver också tid för kontinuerlig uppföljning och diskussioner i arbetslaget.

Förskolan Läkarvillan

Praktiska metoder på avdelningarna:

- ”kompiskudde”
 - barnet får vara i centrum och uppleva att få positiva aspekter om sig själv framförda av sin omgivning
- Rollspel
 - de vuxna återspelar en konflikt och barnen får observera
- Återkoppling med föräldrarna
- Böcker/sagor
 - berättelser om t.ex mobbning.
 - barnen får diskutera och reflektera
- Respekt
 - visa ömsesidig respekt mellan barnen med också de vuxna
- Kompiskontrakt
- Intervju om kamratskap
 - barnen får reflektera över ”kamrat” som koncept
- Diskussionsfrågor;
 - öppen kommunikation med barnen om olikheter

- våga svara på barnens frågor
- information genom böcker
- observera barnens beteende
- för lite tid med varje barn – vi pedagoger hinner inte alltid lyssna tillräckligt
- barnen lever i samma värld som de vuxna och de upplever vad vi gör.
- ”Deras” värld speglar aspekter.
- bemöter barnens tillfälliga nedstämdhet och aggressioner med respekt.
- Viktigt att bemöta och uppmärksamma deras känslor. Barnet kan få för lite tid för sig
- själv om det behövs. Låta barnen vara arga och ledsna, så länge det inte skadar vandra
- i omgivningen. Kommuniera med barnet. Prata om det som är fel.

Förskolan Tingeling

- Metoder och rutiner för kartläggning av ev. kränkningar, Vi gör observationer för att se underliggande orsaker. Föräldrar informeras om vad som skett och vad vi gör för att förebygga återupprepade kränkningar. Hela tiden hålls berörda föräldrar informerade.
- Vi arbetar tillsammans med barnen på ett kompiskontrakt där varje barn efter genomgång får skriva under kontraktet.
- Vi arbetar mycket med EQ där vi koncentrerar oss till känslorna glad, arg, ledsen och rädd. Övningar och samtal om dessa känslor, ex kan du se på din kompis hur han/hon känner sig.
- Vi arbetar med olika – lika. På vilka sätt är vi olika och lika.
- Vi pratar kring vänskap, vad det innebär, hur jag är som vän och hur jag vill jag att en vän ska vara.

En syn som vi vill förmedla är:

Man får tycka och känna vad man vill men inte säga vad man vill.

Att ingen människa kan läsa någon annans tankar utan att man själv har ett ansvar att berätta om när något inte känns bra.

För att förebygga och kartlägga ev. kränkning har vi pedagoger på **förskolan Skatan** kommit överens om:

- att vara närvarande fysiskt och psykiskt som pedagog.
- att lyssna och diskutera det man ser och hör.
- att alltid ingripa när man ser ett kränkande beteende eller uttalande.
- att skapa ett klimat som är tillåtande. Är man tillåtande blir det ”ringar på vattnet”.

- att hitta konstellationer där barnen kan lyckas.
- att fånga positiva situationer t.ex. på foto för att förstärka beteenden.
- att stärka gruppen genom gemensamma upplevelser.
- att ha lekar som stärker gemenskapen.

Olaus Petri och förskolan Lilla o

Hur vi gör i vårt arbete:

Vårt förhållningssätt som vuxna gentemot barnen.

Vårt ansvar att vara förebilder för barnen.

Vi vuxna skapar ett bra klimat i gruppen.

Varje barn får positiv uppmärksamhet.

Alla ska känna att de är en tillgång för gruppen.

Arbetsätt.

Böcker som handlar om lika och olika. Böcker som handlar om empati och känslor.

Ger barnen en strukturerad samling där man känner igen sig och kan vara trygg.

Barn som inte är närvarande nämns alltid.

Sånger ramsor och olika regel lekar.

De vuxnas närvaro och observationer.

Förskolan Oceanen avdelning Sjöstjärnan

På Sjöstjärnan arbetar vi förebyggande mot kränkningar genom att se och observera hur barnen är mot varandra. Vi försöker vara närvarande i leken och vara goda pedagoger som sätter gränser på ett tydligt och konsekvent sätt genom att vara samspelta i arbetslaget samt ge utrymme för barnens självständighet.

Vi tycker att bästa sättet att göra barnen självständiga och samtidigt empatiska är att låta barnen vara en del av varandras vardag – ”vad har du varit med om” och ”vad betydde det för dig”?

Vi ställer frågor som förstärker och stödjer barnens känslor. Att sätta ord på känslor är att våga bemöta dem. Vi försöker lära barnen att lyssna på varandra och att alla har lika stor rätt till utrymme.

Att stärka barnen som individer gör att de också vågar sätta sig emot kränkningar. Något av det viktigaste för oss som pedagoger är att tidigt lära barnen att våga säga ”nej” och ”jag vill inte”. Samtidigt arbetar vi aktivt och hela tiden i vår vardag med att barnen ska se varandra och lära sig ta hänsyn. Vår förhoppning är att på detta sätt kunna förebygga kränkningar men också att genom samtalen snabbt bli varse eventuellt förekomna kränkningar.

Självklart har vi som pedagoger ett stort ansvar i hur vi behandlar barnen när det gäller att vara goda förebilder.

Vi på Sjöstjärnan gjorde för något år sedan ett avtal med våra barn där vi under en tid pratade om vad de ville säga att var en bra kompis. Efter långa samtal och

många funderingar skrev vi tillsammans ett "kontrakt" med barnen där var och en fick sätta sitt tum avtryck som bevis på att alla vara delaktiga i processen.

Framöver kommer vi på ett aktivt och tydligt sätt arbeta med känslor. Vi tror att genom att synliggöra våra egna och barnens känslor kan man också stärka respekten för kompisen/pedagogen/barnet som individ.

**Montessoriförskolan
Fontänen**

Likabehandlingsplan

Lagen (2006:67), om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av personal eller föräldrar ligger till grund för denna likabehandlingsplan. Med direkt diskriminering menas att ett barn eller en elev missgynnas i förhållande till andra om missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppsattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Denna plan ska evalueras årligen och vara anpassad till verksamheten. Arbetet bör inriktas på att med arbetet med ordningsregler och präglas av ett helhetstänkande. För att lyckas med arbetet krävs kunniga och engagerade vuxna med kunskap och insikt inom; rasism, främlingsfientlighet, sexism och homofobi som därmed kan öka deras förståelse för barn av trakasserier. För att lyckas med detta arbete krävs ett gott samarbete med föräldrar eftersom olika kulturer, värderingar sammanstrålar i förskolans verksamhet.

Prevention

Samhörighet och goda relationer med samtliga aktörer såsom; föräldrar, arbetskollegor och barn är en förutsättning för att lyckas med preventionen på förskolan.

Nedan finns frågor att reflektera över:

- Hur möter jag ett barn i relationer, konflikter och socialt samspel?
- Vilka värderingar har jag egen erfarenhet av?

Insikten om vår egen roll i dessa situationer bör ökas genom handledning, utveckling och kompetensutveckling. Studiebesök av annan verksamhet är också stimulerande eftersom man då kan observera hur andra förskolor bemöter dessa situationer.

För att skaffa sig kunskap om hur ett barn upplever sin situation i verksamheten bör man observera och dokumentera då jag tillsammans med kollegor kan upptäcka eventuella kränkningar. Språkbruk och attityder bör hela tiden vara i fokus för diskussioner på personalmöten under punkten arbetsmiljö.

Vid misstanke om kränkning bör kontakt tagas med vårdnadshavaren och en åtgärd ska gemensamt utarbetas. Detta arbete ska följas upp under en lång tid och samtal bör ske jämna mellanrum. Om behov föreligger ska kontakt tagas med annan spetskompetens.

Småbarnsavdelningen Lilla Blå

Avdelningen består av 14 barn i åldrarna 1 till 2,5 år. Personalen består av tre pedagoger.

Dessa barn har olika utvecklingsnivåer inom den verbala utvecklingen. I dessa åldrar är vuxnes bemötande av det "lilla barnet", oerhört viktigt. Rollen som modell är grundläggande eftersom barnet gör som du gör. Språket utvecklas under den här perioden och ett gott språkbruk är att rekommendera. Att ge barnet ett rikt språk framförallt inom det beskrivande adjektiv för att kunna uttrycka en känsla eller upplevelse. Personalen ska observera barnets behov och relation till sina kamrater, och dokumentera detta och följa upp detta tillsammans med föräldrarna vid både det dagliga samtalet och utvecklingssamtal. Det är också viktigt att personalen skaffar sig kunskap om barnet innan det börjar i verksamheten.

Små barn kan t.ex. knuffas eller bitas och då måste vi genast göra en plan tillsammans med föräldrarna där vi gemensamt skaffar oss kunskap och verktyg. Tålmod är en förutsättning för detta arbete.

Frågor som vi ska ställa oss i dessa sammanhang är:

- Har barnet tillräckligt med pedagogisk stimulans eller är detta beteende ett bevis på tristess?
- Hur fungerar barnet utanför förskolan?
- Vad vill barnet visa oss genom sitt beteende?

Den vuxne ska vara ett steg före barnets agerande och ge guidning innan kränkningen äger rum. Om barnet har en annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet eller ett funktionshinder ska vi anpassa vår miljö så att barnet kan utvecklas enligt sina potentialer samt vara delaktig i verksamheten som övriga barn. Ansvarig för denna plan på Lilla Blå är avdelningsansvarig men även övrig personal har ett stort ansvar. Rapport lämnas till ansvarig huvudman för verksamheten som har det yttersta ansvaret.

Regnbågens avdelning består av 18 barn i åldrarna 2,5 år till 6 år. Personalen består av 4 pedagoger.

I vårt praktiska arbete tillsammans med barnen arbetar vi med grace och artighet, som ska ge barnet ett socialt redskap i sin sociala interaktion med barn och pedagoger i verksamheten samt i samhället.

- vid konflikt situationer direkt fråga barnet: Hur tänkte du och hur tror du det känns för den andra parten? Vad kan vi göra nu?
- träna dessa frågor i spel, teater samt sagor
- samlingar med stor och liten grupp
- upprepa dessa sammankomster under en lång period
- agera genast vid misstanke om kränkning genom att ta upp den aktuella situationen under dagen samt med en fortlöpande uppföljning
- observera barnet noga för att kunna finna en orsak till frustrationen alltid taga kontakt med föräldern samma dag som kränkningen har ägt rum, gärna vid enskild kontakt
- eventuellt kan ett samtal äga rum med samtliga parter i konflikten
- vi ska hela tiden se verksamheten som en aktiv process som formas av de människor som ingår i gruppen både aktivt och inaktivt.

Montessoripedagogiken är unik i sin filosofi där hela världen ingår som en del i det kulturella arbetet. Barnen börjar arbeta med världen först och avslutar med vårt hemland Sverige. Bilder visas och berättelser gives barnen om hur människor lever i dessa delar av världen. I detta arbete främjas en god insikt i att vi är olika men att vi har ett lika värde oavsett var vi befinner oss i världen.

I vårt övriga pedagogiska arbete finns en tanke att visa ödmjukhet eftersom allt material finns endast i ett exemplar och det innebär att du får vänta på din tur. Att hjälpa en kamrat i en situation är helt naturligt beteende. Miljön ska vara väl förberedd för att barnet ska kunna tillgodogöra sig denna grundläggande mänskliga företeelse som är en förutsättning för att vi ska kunna leva tillsammans.

Hur vi handskas med vår miljö är också ett grundläggande ämne för vår verksamhet. Det är vi gemensamt som har ansvar för hur vår värld ska kunna vara en framtidsplats att leva på för nästa generation.

Vuxnas roll

- Den vuxne ska ha ett gott språkbruk och vara en god förebild för barnet.
- Vi ska ha en gemensam värdegrund om regler, etik och moral utifrån våra läroplaner.
- Vara tydliga i vår information till föräldrarna om vår syn på dessa frågor och vårt mål med verksamheten.
- Vi ska ha mod att agera enligt våra skyldigheter vid misstanke om kränkning.
- Vid olika etniciteter ska vi öka kunskapen från den kulturen.
- Förklara för barnen varför ett barn agerar på ett visst sätt när de inte har ett komplett svenskt språk.
- Vi måste alltid arbeta med att öka vår egen insikt i dessa frågor.
- I vårt arbete ska vi ha ett demokratiskt tillvägagångssätt där vi ska lyssna på barnen och låta dem vara delaktiga i den pedagogiska processen.
- Prevention ska vara vårt mål.

Huvudmannen

Huvudmannen har som ansvar att se till att lagen efterföljs och vidtaga adekvata åtgärder samt söka kunskap och extern hjälp om behov föreligger. Huvudmannen ska ha kunskap om lagen och ha insikt i sina skyldigheter. Ett stort ansvar för att all personal har den kunskap som behövs. Vid misstanke om att ett barn far illa ska jag anmäla detta till Socialnämnden enligt kapitel 14 § 8 i Socialtjänstlagen (2001:153).

Kunskap om sekretesslagen och offentlighetslagen ska vara väl etablerad.

Vår prevention ska vara att ha en god arbetsmiljö med möjlighet till inflytande och handlingsfrihet i arbetet med den sociala interaktionen ur ett hollistiskt perspektiv.

Jag avslutar denna likabehandlingsplan med två citat av Maria Montessori.

”Om jag kunde skulle jag ge en jordglob till varje barn och allra helst en lysande sådan i förhoppning om att den ska öppna varje barns ögon och hos dem väcka intresse för och kärlek till alla folk, raser, språk och religion”.

”Världen tillhör det lilla barnet och vi ska ge barnet världen först. Vi ska få barnet att förstå att vi är där vi är idag p.g.a. det som gjorts tidigare. Vi ska få barnet att förstå att varje dag är en del av människans historia på jorden. Vad vi gör eller ej gör formar framtiden efter oss. Vi är delaktiga i en vision som för oss vidare med idéer, gener och människans tänkande”.